

คุณธรรม (Moral, Merit) ความหมาย

- ความประพฤตินในสิ่งที่ดีที่มีค่า ประพฤติแต่คุณงามความดี(พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน, 2542)
- คุณงามความดี และคุณลักษณะที่เป็นนามธรรม อยู่ในจิตใจของมนุษย์ ที่ถูกต้อง ดีงาม มีจุดปลายทางเพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (จักรวาล สุขไมตรี)

จริยธรรม (Ethics) (ความหมาย)

- หมายถึง เป็นความประพฤติกรรมและการแสดงออกที่ดีงาม เอื้อเพื่อผู้อื่น มีน้ำใจ ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์
- หมายถึง หลักความประพฤติ การดำเนินชีวิตอย่างประเสริฐ
- หลักการประพฤติปฏิบัติ หรือแนวทางการกระทำที่แสดงออกในลักษณะที่ดีงาม ถูกต้อง เหมาะสม ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ อันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคมส่วนรวม (จักรวาล สุขไม่ตรี)

ประโยชน์ของจริยธรรม

- จริยธรรมมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ คือ

1. **ต่อตนเอง** ทำให้ตนเองประสบความสำเร็จ มีความเจริญในชีวิต

2. **ต่อสังคม** ทำให้ครอบครัว สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3. **ทางใจ** เกิดความละอายต่อความชั่ว รู้จักการเสียสละ ความบริสุทธิ์ใจ
ๆ เป็นผลทำให้ใจเราเป็นสุข เป็นอิสระ เกิดความสำเร็จในหน้าที่การงาน

จริยธรรมในการประกอบอาชีพ

-จริยธรรมในการประกอบอาชีพ ในมุมมอง (ปราณี วิฑูรวานิชย์) มี 5 ประการ ดังนี้

- 1.ความซื่อสัตย์สุจริต
- 2.ความซื่อสัตย์สุจริต
- 3.การตรงต่อเวลา
- 4.ความเมตตา กรุณา
- 5.ความรับผิดชอบ

จริยธรรมในการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

-จริยธรรมในการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (ยุทธนา วรุณปิติ)

1. ท่วมเทและอุทิศตน เพื่อช่วยเหลือให้บริการแก่บุคคลอื่น พัฒนาสังคม

2. เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

4. ลงมือกระทำ มิใช่วิพากษ์วิจารณ์ปัญหาอย่างเดียว

ความหมายของธรรมาภิบาล

-ศัพท์ภาษาอังกฤษ: Governance

-ประเทศไทย: อาจเรียกว่า “ธรรมาภิบาล” “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี”
“ธรรมรัฐ”

ชัยอนันต์ สมุทวณิช: เป็นกลไกของรัฐ ทั้งการเมืองและการบริหาร ซึ่งจะต้องมีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ สะอาด โปร่งใส และรับผิดชอบ

ประเวศน์ วะสี: เป็นเรื่องความโปร่งใส ความถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ของ
ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ตัวชี้วัดระดับของธรรมาภิบาล

-ตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) 6 องค์ประกอบ

1.หลักนิติธรรม

ระดับความเป็นธรรมของกฎหมาย ความรวดเร็วของการดำเนินการ โปร่งใส ตรวจสอบได้

2.หลักความโปร่งใส

ระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการของรัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ การถูกกล่าวหา ร้องเรียน ถูกสอบสวน ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม

3.หลักความรับผิดชอบ

ระดับของการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของงานที่ปฏิบัติ คุณภาพของงาน ทั้งในด้านปริมาณ ความถูกต้อง ความครบถ้วน ความสามารถในการแก้ไขปัญหา

4.หลักความคุ้มค่า

ประสิทธิผล ประสิทธิภาพของงานเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ สัมฤทธิ์ผลของโครงการต่างๆ ประหยัดงบประมาณ

5.หลักการมีส่วนร่วม

ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้ได้รับผลกระทบ

6.หลักคุณธรรม

ระดับความมีระเบียบวินัยที่ทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข สังคมมีเสถียรภาพ คุณภาพชีวิตของคนในสังคมที่ดีขึ้น ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ

แนวทางการบริหารองค์การโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

1. การนำหลักนิติธรรมมาใช้ในการบริหารงาน

1.1 กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ออกมาบังคับใช้กับสมาชิกในองค์การไม่มีการเลือกปฏิบัติ

1.2 การบังคับใช้ไม่ควรจะมีผลย้อนหลังในทางที่เป็นโทษ

1.3 เปิดโอกาสให้ผู้กล่าวหามีโอกาสชี้แจง แลกงข้อเท็จจริง

2.การนำหลักความโปร่งใสมาใช้ในการบริหารงาน

2.1 บริหารงานโดยยึดหลักความโปร่งใส เน้นการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ กฎเกณฑ์ กติกา กระบวนการทำงาน นโยบายให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ

2.2 ข้อมูลโครงการและงบประมาณของรัฐ การประมูล จัดซื้อ จัดจ้างควร ดำเนินการ โดยแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์

3.การนำหลักความรับผิดชอบมาใช้ในการบริหารงาน

การตัดสินใจใดๆ ต้องกระทำด้วยความรับผิดชอบต่อสิ่งที่กระทำไปต่อ สาธารณชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหน่วยงาน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวม

4.การนำหลักความคุ้มค่ามาใช้ในการบริหารงาน

4.1 การใช้จ่ายงบประมาณของรัฐจะต้องพิจารณาถึงความต้องการของประชาชน ยึดถือหลักประสิทธิภาพ

4.2 ในแง่ประสิทธิผล การใช้จ่ายของรัฐ มุ่งเน้นความสามารถในการแก้ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคม

5.การนำหลักการมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารงาน

5.1 ควรให้ประชาชน (ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำกิจกรรม ร่วมติดตามผล ร่วมเสนอแนะ)

5.2 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งองค์การสาธารณะประโยชน์ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม

5.3 ส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคชาย หญิง

6.การนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงาน

-นำหลักคุณธรรมประจำตนของผู้ปกครองบ้านเมืองมาใช้ “ทศพิธราชธรรม”

- 1.ทาน: ข้าราชการรู้จักใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์กับประชาชน
- 2.ศีล: ข้าราชการมีการประพฤติที่ดีงาม
- 3.บริจาค: ข้าราชการเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อส่วนรวม
- 4.ซื่อตรง: ข้าราชการดำรงตนซื่อสัตย์สุจริต
- 5.อ่อนโยน: ข้าราชการปฏิบัติต่อผู้อื่นมีสัมมาคารวะ อ่อนโยนไม่อ่อนแอ
- 6.ความเพียร: ข้าราชการปฏิบัติงานโดยไม่เกียจคร้าน
- 7.ไม่โกรธ: ข้าราชการไม่ใช้อำนาจลงโทษผู้กระทำผิดโดยไม่มีเหตุผล
- 8.ไม่เบียดเบียน: ข้าราชการไม่เบียดเบียนประชาชน เรียกร้อง หาประโยชน์
- 9.ขันติ: ข้าราชการมีความอดทน เรียบร้อยทั้งกาย วาจา ใจ
- 10.เที่ยงธรรม: ข้าราชการยึดความถูกต้อง ไม่อคติ เอนเอียง มีหลักการ

สรุป การใช้หลักธรรมาภิบาล เป็นผลทำให้องค์การ

1. องค์การสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารได้
2. เป็นกลไกควบคุมและตรวจสอบ โดยประชาชนหรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วม
3. ป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารองค์การ
4. เป็นการสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงาน และการทำงานในองค์การ

จรรยาบรรณนักบริหาร (27 ข้อ)

1. มุ่งทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบ
2. มีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. ประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ตรงต่อเวลา ไม่นำเวลาของราชการไปทำงานส่วนตัว ไม่นำของหลวงไปใช้ พุดจา กิริยา แต่งกายให้เรียบร้อย
4. ตั้งมั่นอยู่ในความยุติธรรมและให้ความเสมอภาคกับผู้มาติดต่อ
5. พึงหมั่นศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอเพื่อให้เป็นผู้ที่ทันสมัย
6. ไม่ใช้กลวิธี หรืออิทธิพลเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัวให้เหนือกว่าข้าราชการอื่น

7. พึงรักษาความลับของผู้ใต้บังคับบัญชา
8. พึงรับผิดชอบต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชา คือ กล้ารับผิดชอบ ไม่ใช่คอยแต่จะรับชอบ
9. พึงอดทนด้วยความเยือกเย็นต่อคำพูดที่ขัดแย้งหรือไม่เป็นมิตร
10. พึงเอาใจใส่ดูแลทุกข์ สุข ของผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ
11. พึงระมัดระวังคำพูด ไม่ดูดำคนอื่นต่อหน้าคนทั้งหลาย แต่ยกย่องความคิดที่ปรากฏต่อหน้าคนอื่นเมื่อมีโอกาส
12. พึงงดเว้นอบายมุขทั้งปวง อันจะทำให้สังคมรังเกียจตามวัฒนธรรมไทย

13. ฟังสุภาพ อ่อนโยนกับผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่ว ๆ ไป

14. มีความซื่อสัตย์สุจริต

15. ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง หรือผู้อื่น

16. ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยวิธีสร้างสรรค์ และมีบทบาทให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการทำงานเพื่อจุดประสงค์การเพิ่มผลผลิต

17. ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน ออกแบบการทำงาน ไม่ล่วงล้ำความเป็นส่วนตัวของผู้ใต้บังคับบัญชา จัดหาสวัสดิการที่เหมาะสมและบำเหน็จ บำนาญ

18. นำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ด้วยความระมัดระวังไม่ให้เกิดผลกระทบ
ทางด้านลบต่อประชาชน

19. มีความรอบคอบ เล็งเห็นหรือหยั่งรู้ได้ง่ายและชัดเจนว่าอะไรควร
ประพฤติ อะไรไม่ควรประพฤติ

20. มีความกล้าหาญ กล้าเสี่ยงต่อการเข้าใจผิด กล้าเผชิญต่อการใส่ร้าย
และเยาะเย้ย เมื่อมั่นใจว่าตนกระทำความดี

21. รู้จักประมาณ รู้จักควบคุม ความต้องการและการกระทำต่างๆ ให้
อยู่ในขอบเขตอันควรแก่สภาพและฐานะของบุคคล ไม่ก้าวก่ายสิทธิอัน
ชอบของผู้อื่น

22.ควรมีทักษะเกี่ยวกับคน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำ จูงใจ และชักจูง
ผู้อื่นให้ปฏิบัติงานโดยการบรรจุเป้าหมาย มีบทบาทในการติดต่อบริหาร
ให้กลุ่มงานต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างราบรื่น

23.เป็นผู้มีจินตนาการ มีภาพแห่งอนาคตที่ชัดเจน มีการวางแผน

24.เป็นผู้มีความเสียสละ มีน้ำใจ ใจกว้าง

25.เป็นผู้ให้มากกว่า เป็นผู้รับ

26.รู้จักการให้อภัย และให้โอกาสอยู่เสมอ

27.ถ้าไม่ไหวจริง ๆ ตัดนิ้วร้ายนั้นเสีย (อย่าใจอ่อน) (เดี๋ยวจะทำให้มือ
เน่าทั้งมือ) หลังจากใช้ทุกวิถีทางแล้ว